

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: **38997-2025**

Medewerker	:	Charin Sabajo
Team	:	Strategie
Datum	:	7 oktober 2025
Portefeuillehouder	:	wethouder Hans Olthof

BIJLAGEN: ☒ Begroting 2026: ☒ Concept raadsvoorstel:
AFSTEMMING MET ☒ team Bedrijfsvoering ☒ Concern control
☒ Openbaar ☐ Vertrouwelijk
ONDERWERP Vaststelling beleidsbegroting 2026 Olst-Wijhe

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. De begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vast te stellen en deze met een raadsvoorstel aan te bieden aan de gemeenteraad;
2. Te bepalen dat de financiële vertaling in het conceptraadsvoorstel, inclusief de eerste begrotingswijziging, uiterlijk volgende week donderdag finaal wordt verwerkt en gelijktijdig met de begroting wordt verzonden naar de raad, op basis van een tekstmandaat van de portefeuillehouder Financiën.

SAMENVATTING

Met de vaststelling van de Kadernota 2026-2029 door de raad op 30 juni 2025 is de basis gelegd voor het opstellen van deze begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029. Voor de jaren 2026, 2027 en 2029 is het gelukt om een structureel sluitende begroting te presenteren, mits de verwachte uitkomsten van de eerste begrotingswijziging worden meegenomen.

AANLEIDING

Voor u ligt de Begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 ter vaststelling door het college. Met de door de raad op 30 juni 2025 vastgestelde Kadernota 2026-2029 zijn de uitgangspunten bepaald voor deze begroting. In de afgelopen periode zijn de beleidsprogramma's geactualiseerd en afgestemd met de portefeuillehouders. Ook zijn de financiële ramingen geüpdatet op basis van de meest recente inzichten.

Met de vaststelling door het college wordt de begroting doorgeleid naar de gemeenteraad, die deze in de vergadering van 10 november 2025 zal behandelen.

BEOOGD RESULTAAT

De gemeenteraad een structureel sluitende begroting 2026 ter vaststelling voor te leggen.

KADER

De Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies, de Kadernota 2026-2029 Olst-Wijhe, de Strategische raadsagenda (SRA) en het Bestuursakkoord 'Focus en verbinding 2022-2026.'

ARGUMENTEN VOOR

Bij beslispunt 1:

- De begroting is opgesteld op basis van de door de raad vastgestelde Kadernota 2026-2029 en verwerkt de meest actuele beleidskaders (Omgevingsvisie, Sociale Toekomstvisie en andere actuele beleidsontwikkelingen).
- Met inbegrip van de verwachte aanpassingen bij de eerste begrotingswijziging, zoals genoemd in de inleiding van de begroting, wordt er een structureel sluitend beeld gepresenteerd voor 2026, 2027 en 2029 van respectievelijke € 271.000, € 447.000 en € 361.000. Alleen in 2028 is er een structureel tekort van € 241.000.
- De beleidsprogramma's zijn geactualiseerd en afgestemd met portefeuillehouders; de teksten sluiten beter aan op de vastgestelde beleidskaders en geven een actueel en compleet beeld van de gemeentelijke inzet.

Bij beslispunt 2:

- De verwerking van recente ontwikkelingen, zoals de septembercirculaire en technische correcties, vraagt om een korte doorlooptijd. Door gebruik te maken van een tekstmandaat van de portefeuillehouder Financiën kan deze informatie tijdig en zorgvuldig worden verwerkt zonder extra collegebesluit.
- Dit proces sluit aan op de wens van de auditcommissie om de raad tijdig (uiterlijk 10 oktober) de vastgestelde begroting te laten ontvangen, terwijl het raadsvoorstel met de 1e wijziging zorgvuldig kan worden voorbereid.

ARGUMENT TEGEN

geen

RISICO'S

In deze begroting is alleen een inschatting van het effect van de Septembercirculaire 2025 verwerkt, maar dit is nog niet in de boekhouding opgenomen. Dit komt aan de orde in het raadsvoorstel behorende bij deze begroting. Hier kan nog een aanpassing op volgen.

Daarnaast zijn de bij de kadernota genoemde besparingen wel meegenomen, maar deels nog niet gerealiseerd. Het risico bestaat dat de besparingen op onderdelen te ambitieus zijn ingeschat.

In de portefeuilleoverleggen is geprobeerd om alle teksten met de nodige aanpassingen te bespreken. Voor zover dat niet is gelukt, zijn de conceptstukken per e-mail gedeeld met de betrokken portefeuillehouders. Ten tijde van schrijven zijn nog niet alle reacties ontvangen. Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat tekstuele passages van de begroting, nog enigszins worden aangescherpt.

FINANCIËN

Met het vaststellen van de Kadernota 2026-2029 is de lijn gekozen om boekjaar 2029 sluitend te krijgen. Het beeld voor 2026 was dusdanig negatief, dat niet werd verwacht dat boekjaar 2026 sluitend gemaakt kon worden. Gedurende het begrotingsproces zijn er voor 2026 positieve financiële effecten zichtbaar geworden, waardoor een sluitende begroting vrijwel haalbaar bleek. Het is de verwachting dat met de eerste wijziging op de begroting via het raadsvoorstel ook een structureel sluitende begroting voor boekjaar 2026 is te presenteren. Hieronder worden te verschillen toegelicht. Ondanks de positieve balans, is voorzichtigheid nog geboden. Er is blijvende onzekerheid over de ontwikkeling van het gemeentefonds en moeten de besparingen zoals gepresenteerd bij de kadernota nog deels gerealiseerd worden.

Het financiële beeld van de Kadernota 2026-2029 is in onderstaande tabel allereerst aangevuld met de uitkomsten van de Meicirculaire 2025. Dit positievere beeld werd met name veroorzaakt door hogere indexatie vanwege volume-, loon- en prijsontwikkelingen dan verwacht.

Financieel beeld Kadernota 2026-2029	2026	2027	2028	2029
Gepresenteerde (structurele) saldo kadernota 2026-2029	-1.116	-86	-308	-13
Voorlopige uitkomsten Meicirculaire 2025	256	364	391	761
Structureel saldo Kadernota 2026-2029 incl. MC2025	-860	278	83	748

Bedragen x € 1.000

Uit onderstaande tabel blijkt duidelijk dat het structurele saldo in 2026 en 2027 beter is dan verwacht en in 2028 en 2029 juist slechter dan gedacht bij de kadernota. Er is in alle jaren vooral een positief verschil doordat de cao-ontwikkeling meevalt ten opzichte van de inschatting bij de kadernota en ook de indexatie van de bijdrage voor de DOWR-samenwerking is te hoog ingeschat. Voor 2026 komt het betere structurele saldo daarnaast vanwege projectbudgetten die niet eerder als incidenteel zijn benoemd en vanwege een eenmalig voordeel doordat het kindcentrum in Wijhe niet in 2026, maar in 2027 open gaat. In 2028 en 2029 is er juist een tegenvallend beeld. Er is rekening gehouden met volumeontwikkeling in het sociaal domein en vanaf 2028 is er een lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds in verband met de jeugdzorg. Ook is de oplopende besparing om lucht uit de begroting te halen niet volledig in de begroting verwerkt, waardoor deze bij de eerste begrotingswijziging nog wordt opgenomen. Zie hiervoor de tabel met de verwachte aanpassingen van de eerste begrotingswijziging.

Financieel beeld begroting t.o.v. kadernota incl. MC2025	2026	2027	2028	2029
Structureel saldo kadernota 2026-2029 incl. MC2025	-860	278	83	748
Structureel saldo begroting 2026-2029	-19	698	-18	558
Verschil	840	420	-101	-190

Bedragen x € 1.000

Naast uitgaven voor structurele taken, zijn er ook projectmatige uitgaven en stortingen en onttrekking uit de reserves die als incidenteel worden gezien. Voor de volledigheid is in onderstaande tabel het totale saldo van de begroting weergegeven, bestaande uit het incidentele saldo van baten en lasten en het structurele saldo. Een nadere toelichting hierop staat in het hoofdstuk "Financiële begroting".

SalDI	2026	2027	2028	2029
Saldo begroting 2026-2029	-793	114	-452	216
Saldo incidentele baten en lasten 2026-2029	-774	-584	-434	-343
Structureel begrotingssaldo 2026-2029	19	-698	18	-558

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn door het sluiten van de boekhouding een aantal wijzigingen nog niet verwerkt. De verwachte wijzigingen zijn hieronder benoemd. Zoals eerder genoemd is het resterende deel van de opdracht om lucht uit de begroting te halen nog niet financieel verwerkt. Daarnaast wordt bij de eerste begrotingswijziging een voorstel gedaan om de formatie uit te breiden in verband met het gestegen aantal uitkeringen. Ook is er op het moment van schrijven nog geen besluit genomen door de raad over een voorstel om de formatie uit te breiden ter voorkomen van escalatie. In het raadsvoorstel volgt ook het voorstel om de stelpost onvoorzien terug te brengen naar een symbolische € 1. De septembercirculaire 2025 is daarnaast te laat verschenen om nog te kunnen verwerken in de boekhouding. Als laatste is in lijn met landelijke regelgeving besloten om in 2025 een voorziening te treffen voor het achterstallig onderhoud groen, waardoor de lasten verschuiven van 2026 naar 2025.

Verwachte aanpassingen eerste begrotingswijziging	2026	2027	2028	2029
Structureel saldo begroting 2026-2029	-19	698	-18	558
Besparingen lucht uit de begroting	0	75	125	175
Personeel: i.v.m. gestegen aantal uitkeringen	-92	-92	-92	-92
Personeel: voorkomen escalatie	-180	-180	-180	-180
Stelpost onvoorzien	50	50	50	50
Septembercirculaire	212	-105	-126	-151
Voorziening treffen achterstallig groen in 2025	300	0	0	0
Structureel begrotingssaldo 2026-2029 na wijziging	271	447	-241	361

Bedragen x € 1.000

DUURZAAMHEID

nvt

PARTICIPATIE

nvt

COMMUNICATIE

Nadat de begroting in uw college is behandeld en daarna naar de gemeenteraad is verzonden, wordt voor raadsbehandeling een persbericht opgesteld en een infographic gepubliceerd. Dit is afgestemd met communicatie.

PLANNING EN UITVOERING

Na vaststelling in het college worden de laatste aanpassingen verwerkt en wordt de begroting naar de raad gestuurd. Het raadsvoorstel met hierin de eerste begrotingswijziging volgt later.